

Euroopan
komissio

Esteetön • kaupunki 2015 -kilpailu

Esimerkkejä parhaista käytännöistä,
joilla EU:n kaupungeista tehdään
entistä esteettömpiä

Sosiaalinen
Eurooppa

**Europe Direct -palvelu auttaa sinua löytämään
vastaukset Euroopan unioniin liittyviin kysymyksiisi.**

Yhteinen maksuton palvelunumero (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Saat pyytämäsi tiedot maksutta. Myös useimmat puhelut ovat maksuttomia,
joskin jotkin operaattorit, puhelinkioskit tai hotellit voivat periä puhelusta maksun.

Lisätietoa Euroopan unionista saa Europa-sivustolta (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2015

ISBN 978-92-79-46144-6

doi:10.2767/71202

© Euroopan unioni, 2015

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Painettu Isossa-Britanniassa

PAINETTU KLOORITOMASSA KIERRÄTYSPROSESSISSA VALMISTETULLE UUSIOPAPERILLE (PCF)

Sisällys

Alkusanat	2
Esteetön kaupunki -kilpailu 2015 – Johdanto	3
Borås, Ruotsi – voittaja.....	4
Helsinki, Suomi – toinen palkinto	7
Ljubljana, Slovenia – kolmas palkinto	10
Arona, Espanja – erityismaininta: Julkiset tilat ja palvelut	13
Luxemburg, Luxemburg – erityismaininta: Julkiset tilat ja palvelut	15
Logroño, Espanja – erityismaininta: Rakennettu ympäristö ja julkiset alueet	17
Budapest, Unkari – erityismaininta: Liikenne ja infrastruktuuri.....	19
Esteetön kaupunki 2016 -kilpailuun osallistuminen.....	21

Alkusanat

Vammaisten henkilöiden oikeuksista vastaavana komissaarina olen iloinen siitä johtajuudesta, jota viidenteen ja jo vakiintuneeseen Esteetön kaupunki -kilpailuun osallistuneet kaupungit ovat osoittaneet.

Komissio on sitoutunut tarjoamaan tasavertaisia mahdollisuuksia vammaisille henkilöille. Esteettömyyspolitiikka on avainasemassa, kun pyritään poistamaan vammaisten päivittäisessä elämässään kohtaamia esteitä. Haluan onnitella kaikkia EU:n kaupunkeja, jotka osallistuivat Esteetön kaupunki 2015 -kilpailuun tarkoituksenaan tehdä elämästä esteettömämpää kaikille.

Tänä vuonna voittaneet kaupungit erottuvat selkeällä päättäväisyydellään, jolla ne ovat tuoneet esteettömyyden pysyväksi osaksi kaupungin suunnittelua ja kehitystä – ilman kompromisseja.

Minuun on tehnyt suuren vaikutuksen vuoden 2015 kilpailuun osallistuneiden EU:n kaupunkien hankkeiden laajuus ja laatu sekä kaupunkien ilmeinen sitoutuminen esteettömyyden toteuttamiseen.

Tämä esite antaa yleiskuvan siitä, miten kukin näistä kaupungeista on ottanut esteettömyyden sydämen asiakseen ja miten ne ovat työskennelleet vammaisten ja ikääntyneiden ihmisten kanssa tarkoituksenaan täyttää heidän tarpeensa ja avata mahdollisuuksia tasa-arvoiseen ja itsenäiseen elämään.

Onnittelen lämpimästi kaikkia tässä esitteessä esiteltyjä kaupunkeja ja kannustan kaikkia eurooppalaisia kaupunkeja ottamaan mallia näiden kaupunkien saavutuksista, jotta voisimme yhdessä luoda esteettömän Euroopan.

Marianne Thyssen

Työllisyys- ja sosiaaliasioista,
osaamisesta ja työvoiman liikkuvuudesta vastaava komissaari

Esteetön kaupunki 2015 -kilpailu

Johdanto

Esteetön kaupunki -kilpailu järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2010 tarkoituksena edistää kaupunkiympäristöjen esteettömyyshankkeita Euroopan kasvavalle ikääntyvien ihmisten ryhmälle ja vammaisille.

Tämän jälkeen kilpailuun on osallistunut kaupunkeja ympäri Eurooppaa. Kaikkien niiden intohimona on ollut parantaa esteettömyyttä asukkaitaan ja vierailijoitaan varten.

Esteettömyys on ensisijainen aihealue Euroopan komissiolle ja kaikille jäsenvaltioille. Kilpailu auttaa tuomaan esiin esimerkkejä innovatiivisesta ajattelusta ja parhaista käytännöistä, jotka voivat inspiroida muita samanlaisten haasteiden parissa painivia kaupunkeja.

Tämän vuoden voittajat ja erityismaininnan saaneet kaupungit – ympäri Eurooppaa – edustavat laajasti erilaisia kulttuurisia, topografisia ja ilmastollisia olosuhteita, joilla on vaikutusta esteettömyyden toteuttamiseen.

Kaikki kaupungit ovat voittaneet nämä haasteet ja kehittäneet innovatiivisia ja kestäviä tapoja edistää vammaisten ja ikääntyvien asukkaiden tasa-arvoa ja itsenäisyyttä.

Borås, Ruotsi

Voittaja

Vuoden 2015 Esteetön kaupunki -kilpailun voittanut Borås on historiallinen kaupunki, jossa on 107 000 asukasta. Borås on läntisen Ruotsin toiseksi suurin kaupunki, jolla on pitkä historia kaupankäynnistä ylipäätään ja erityisesti tekstiili- ja muotiteollisuudesta.

”Kaikkien saavutettavissa”

Yksi tärkeimmistä tekijöistä, joiden ansiosta Borås voitti, on sen selkeä ja pitkäaikainen poliittinen sitoutuminen ”Kaikkien saavutettavissa oleva Borås” -hankkeeseen.

Perimmäisenä tavoitteena on, että kaupunkiympäristö ei syrji ketään asukastaan. Tavoitteen taakse on saatu sekä taloudelliset että inhimilliset voimavarat, ja kaupunki tekee kaikissa asioissa läheistä yhteistyötä Boråsin vammaisten neuvottelukunnan kanssa.

Esteettömyysvaatimusten täyttäminen ja parantaminen

Borås on perustanut esteettömyystietokannan, jossa on lueteltu kaikki esteettömyysvaatimukset täyttävät julkiset rakennukset. Lisäksi kauppoja, ravintoloita, hammaslääkäreitä ja muita yksityisiä palveluja on tarkastettu ja luokiteltu. Tarvittaessa niille on annettu myös palautetta esteettömyyden parantamiseksi.

Kaupungissa on järjestetty esteettömyyskilpailu rohkaisemaan yksityisiä yrityksiä parantamaan esteettömyyttään.

Borås noudattaa lisäksi rakennetun ympäristön esteettömyyttä koskevia normeja, jotka ylittävät lainsäädännön vaatimukset. Kaupunki tukee rahallisesti yksityisasuntojen esteettömyyden parantamista varmistaakseen, että vammaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet itsenäiseen elämiseen.

Kunta ja yksityiset yritykset miettivät esteettömyyttä kaikkialla kaupungissa. Julkisissa rakennuksissa ollaan ottamassa käyttöön suuntaopasteita sisä- ja ulkotiloihin sekä pistekirjoitusopasteita. Kaupunki on muuttunut merkittävästi viimeisten 10 vuoden aikana.

Esteetön julkinen liikenne

Julkinen liikenne on Boråsissa ilmaista vammaisille ja ikääntyville. Lisäksi heille on tarjolla erityinen kuljetuspalvelu, jota he voivat käyttää aina halutessaan.

Liikunta- ja näkörajoitteiset henkilöt pääsevät esteettä kaikkiin kaupungin busseihin ja bussipysäkeille. Suojateitä ollaan parhaillaan varustamassa luiskilla, äänimerkeillä ja tuntoon perustuvilla opasteilla.

Teknologian käyttö

Borås on tehnyt sitoumuksen siitä, että se aikoo tehdä kaupunkiympäristön esteettömäksi kaikille asukkailleen heidän iästään tai liikuntakyvystään riippumatta.

Esteettömyystietokanta on saatavilla helppolukuisena ja äänisynteesiversiona. Kaupungin kotisivuilla ja uutiskirjeissä on myös esteettömyysominaisuuksia, ja ne on yhdistetty puhelinpalveluun tällaista apua tarvitsevia varten.

Digitaalisten ”avaimettomien lukkojen” asennusohjelma 3 500 asuntoon ja 1 500 - 2 000 ulko-oveen on lisännyt monen ikääntyneen henkilökohtaista turvallisuutta. Ohjelmaan kuuluu myös hoitopalvelujen saatavuuden helpottaminen, kuten reagoivat hätäpuhelut.

Normien ylläpitäminen

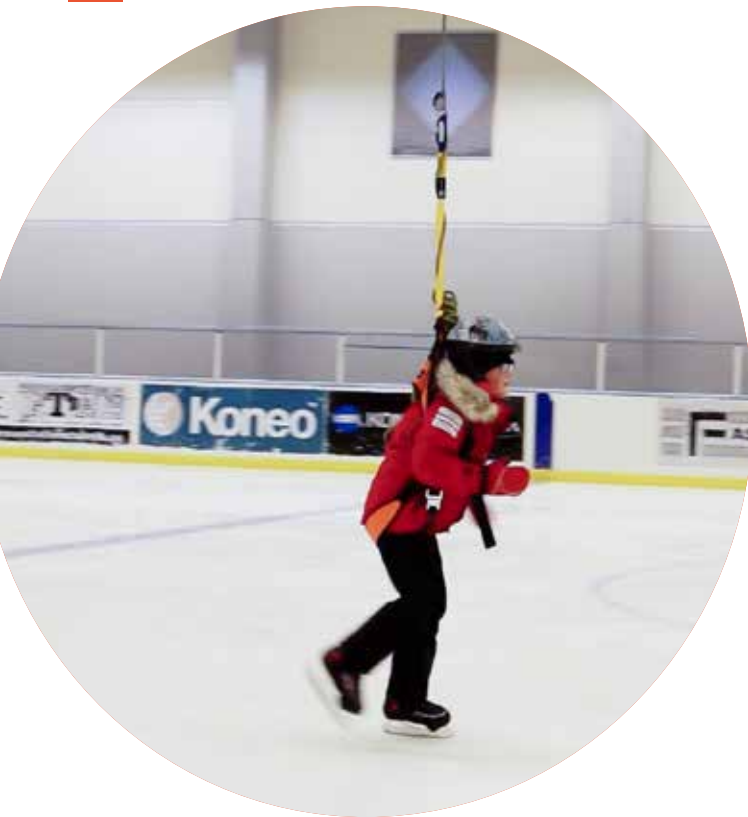
Julkisten tilojen ja palvelujen esteettömyyttä ohjaa esteettömyysstrategi, ja kaupunki on palkannut esteettömyysneuvojan. He työskentelevät tiiviisti kunnan vammaisten neuvottelukunnan ja ikäihmisiä edustavien organisaatioiden kanssa varmistaakseen, että esteettömyysnormit saavutetaan ja niissä pysytään. He myös koordinoivat kaikkia kaupungin esteettömyyteen liittyviä toimia.

Tähän sisältyy esteettömyyteen liittyvän informaation välittäminen vammaisorganisaatioille, arkkitehdeille, rakennusyhtiöille, yksityisyrittäjille ja kaikille sitä tarvitseville.

Mielestäni Borås tarjoaa ihmisille mahdollisuuksia liikkua. Jalkakäytävät ovat helppokulkuisia, ja on hienoa, että me yli 65-vuotiaat saamme matkustaa bussilla ilmaiseksi. Busseissa on helppo sisään- ja uloskäynti.

Yhteistyö: avain esteettömyyteen

Tulosten kestävyys ja jatkuvuus varmistetaan kaupungin ja ikääntyneiden ja vammaisten neuvottelukuntien tiiviillä yhteistyöllä.

Tämä yhteistyöhön perustuva lähestymistapa on avainasemassa, kun kaupunki laatii esteettömyyteen liittyvää toimintasuunnitelmaa ja määrittää prioriteettejaan. Jokaisella kunnan virastolla on esteettömyysasioista vastaava yhteyshenkilö.

Kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointi

Myös vammaisten hyvinvointi on kaupungille tärkeää. Tarjolla on esteettömiä kuntosaleja ikääntyneille, esteettömiä luistinratoja, leikkikenttiä ja monia muita palveluja.

Useita luonnonpuistoja on myös tehty esteettömiksi, joten kaikki voivat nauttia luonnosta tasavertaisesti.

Olen käyttänyt pyörätuolia yli 14 vuotta. Tänä aikana Borásin kaduista on tullut paljon esteettömpiä (korotettujen jalkakäytävän reunojen poistaminen). Uintipaikkoja ja luontoalueita on myös tehty esteettömiksi, mikä tarkoittaa minulle vapaampaa ja itsenäisempää elämää.

Christian Hedin

Lisätietoja:

Petri Pitkänen petri.pitkanen@boras.se

Helsinki, Suomi

Toinen palkinto

Suomen pääkaupunki Helsinki on perustettu vuonna 1530. Ympäröivät alueet mukaan lukien siellä asuu nykyään noin 1,4 miljoonaa henkilöä.

Usean vuoden kovan työn ja esteettömyyteen sitoutumisen tuloksena Helsinki voitti toisen sijan Esteetön kaupunki 2015 -kilpailussa. Helsingin systemaattinen lähestymistapa esteettömyyden suunnitteluun ja toteutukseen on erityisen vaikuttava.

Kun fyysisiä esteitä vähennetään, voidaan myös henkiset esteet voittaa. Tämä helpottaa ihmisten arkielämää.

Timo Lehtonen

Talviolosuhteet muodostavat Helsingissä lisähaasteen, koska siellä pitää etsiä pakkasen ja lumen kestäviä esteettömyysratkaisuja.

Esteettömyyssuunnittelu

Helsingin kaupungin vuodelta 2005 peräisin oleva esteettömyyssuunnitelma muodostaa perustan nykyisille esteettömyysstrategioille ja -käytännöille. Tavoitteena on, että esteettömyys muodostaa suunnitteluprosessin keskeisen, tinkimättömän osan ja että se sisältyy kaikkiin tuleviin suunnitelmiin ja kehitystoimiin.

Esteettömyyssuunnitelma edellyttää, että kaikki kaupungin virastot ja laitokset ottavat esteettömyyden huomioon kaikissa toiminnoissaan.

Suunnitelmaan kuuluu kaksi esteettömyyden tavoitetasoa: erikoistaso ja perustaso. Erikoistaso koskee keskusta-alueita, kävelykatuympäristöjä ja julkista liikennettä. Perustaso koskee kaikkia muita alueita. Perustasolla noudatetaan hyviä käytäntöjä, mutta siihen eivät kuulu sellaiset asiat kuin katujen lämmitys ja näkövammaisten opaslaatat.

Helsinki on palkannut esteettömyydestä vastaavan henkilön, joka toimii läheisessä yhteistyössä esteettömyydestä vastaavan ohjausryhmän kanssa. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii apulaiskaupunginjohtaja.

Helsingissä pystyy minun kaltaiseni sähköpyörätuolin käyttäjä vaivatta käyttämään metroa. Hissit ja laiturit ovat helpokäyttöisiä, ja bussillakin pääsee hyvin.

On hienoa, että vammaiset on otettu huomioon monissa kirjastoissa ja museoissa sekä uudessa musiikkitalossa. Helsingin vammaisneuvosto otettiin mukaan talon suunnitteluprosessiin, ja vammaiset vierailijat saivat kertoa mielipiteensä jo suunnitteluvaiheessa. Meillä oli mahdollisuus keskustella arkkitehtien ja muiden talon suunnitteluun osallistuneiden henkilöiden kanssa; tämä on mielestäni erittäin tärkeää.

Pirkko Mahlamäki

Liikkuminen kaupungissa

Julkinen liikenne on Helsingissä suurelta osin esteetöntä. Metro täyttää esteettömyysvaatimukset täysin ja bussitkin jo 99-prosenttisesti. Junien ja raitiotievaunujen esteettömyyttä ollaan parantamassa vaatimusten mukaiseksi.

Tiedon saanti

Kaupungin kotisivu, Helsinki kaikille, täyttää kaikki esteettömyysvaatimukset ja sisältää tietoa monenlaisista aiheista.

Kotisivuilta löytyvän palvelukartan avulla asukkaat saavat tietoa kaupungin toimistojen ja palvelujen esteettömyydestä. Vuonna 2012 palvelukartalla oli yli 300 000 käyttäjää kuukaudessa. Käyttäjää pyydetään antamaan palautetta kaupungin esteettömyyden kehittämiseksi entistäkin paremmaksi.

Tavoitteena esteettömyys

Helsinki kaikille -projektissa määritettiin vuonna 2010 kaupungissa olevat reitit ja alueet (mukaan lukien kadut ja viheralueet), joiden tulee täyttää joko perus- tai erikoistason esteettömyysvaatimukset. Tämä huolellinen ja järjestelmällinen esteettömyyden parantamisen kohdentaminen koko kaupunkiin tarkoittaa,

että määritellyt esteettömyystavoitteet kuuluvat erottamattomasti kaupungin eri hallinnonhaarojen toteuttamaan suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.

Käytännön ohjeisto (SuRaKu) kehitettiin Helsingin ja useiden muiden suomalaisten kaupunkien yhteistyönä vuonna 2004. Ohjeisto on Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelman pohjana. Ohjeisto sisältää kriteerit, joiden avulla ulkotilojen esteettömyyttä arvioidaan, sekä ohjekortit, joiden avulla kriteerejä sovelletaan.

Osana tätä kokonaisvaltaista prosessia esteettömyyden parantamiseksi on erityishuomiota kiinnitetty leikkipuistojen esteettömyyteen. Leikkivälineet ja kalusteet on valittu siten, että kaikki voivat niitä käyttää. Muita nykyisiä hankkeita ovat mm. kirjaston ja sairaalan esteettömyyden parantaminen.

Esimerkki esteettömyyden symbolipankista, saatavana ilmaiseksi kaupungin kotisivuilta.

Kartoitustyökalujen kehittäminen

Kaupunki on kehittänyt työkaluja esteettömyyden tason arviointiin. Ne antavat tietoa myös tarvittavista toimista. Nämä työkalut ja asiaan kuuluvan henkilöstön koulutus ovat auttaneet Helsingin eri alueita suorittamaan omat tutkimuksensa ja arviointinsa esteettömyyden tarpeista ja parannustarpeiden tärkeysjärjestyksestä.

” Esteettömyys kuuluu nykyään jokaisen hallintosektorin normaaleihin töihin. Esimerkiksi esteettömät reitit, sähköinen informaatio ja esteettömät palvelut. ”

Puhuvat kartat ovat avanneet näkövammaisille uusia mahdollisuuksia. Puhuvien karttojen avulla voimme liikkua itsenäisesti rakennuksissa ja niiden ympäristöissä.

Timo Lehtonen

Lisätietoja:

Pirjo Tujula Pirjo.Tujula@hel.fi

Ljubljana, Slovenia

Kolmas
palkinto

Slovenian pääkaupungissa Ljubljanassa on yli 280 000 asukasta. Se on onnistunut säilyttämään rikkaan historiallisen perintönsä. Kaupungissa on laajoja viheralueita, jotka kattavat lähes kolme neljännestä kaupungin pinta-alasta.

Ljubljanan yltäminen kilpailun kolmannelle sijalle on osoitus kaupungin vahvasta ja monivuotisesta sitoutumisesta sekä poliittisella että operatiivisella tasolla esteiden poistamiseen ja esteettömyyden parantamiseen koko kaupungissa.

” Rakastan Ljubljanaa. Ja esteettömyydellään se osoittaa rakastavansa myös minua. Kaupungin keskustaan menen aina bussilla. Sieltä pääsen Cavalieriksi kutsutulla sähköautolla linnaan vievälle köysiradalle. Minusta on hienoa kuljeskella pitkin Ljubljanan katuja. Ja pyörätuolin käyttäjänä olen todella iloinen, että se on mahdollista.

Nino Batagelj

Esteetön keskusta

Kaupungin keskusta suljettiin moottoriliikenteeltä vuonna 2007. Esteettömyyden lisäämiseksi risteysiin on lisätty luiskia, ja kohokuvioireittejä on otettu käyttöön. Mukulakivien välit on täytetty liikumisen helpottamiseksi.

Ilmainen sähköautopalvelu on kaikkien käytettävissä, erityisesti vammaisten ja ikääntyneiden.

Kuva: Nik Rovar

Kuva: Nik Rovar

Linna on sekä Ljubljanan että Slovenian suosituin turistikohde. Sinne pääsee köysiradalla ja turistijunalla, jossa on kulkua helpottavat luiskat.

Näkövammaisia varten linnasta on saatavilla myös kosketeltava pienoismalli.

Jokilaivoihin pääsee pyörätuolilla keskustassa olevan Teurastajan sillan luota.

Ljubljanan matkailusivustolta saa tietoa esteettömistä matkailupalveluista ja -kohteista. Matkailutoimistoihin pääsee esteettömästi, ja ne välittävät liikuntavammaisille tarkoitettuja retkiä.

Kuva: Dunja Wedam

Viime vuosina Ljubljanasta on kehittynyt moderni, liikuntavammaisten liikkumistarpeista huolehtiva kaupunki. Sokeana voin sanoa, että äänivaroitukset ja bussien ääniopasteet ovat nykyään lähes välttämättömiä.

Luj Šprohar

Joukkoliikenteen esteettömyyden parantaminen

Ljubljana sai erityismaininnan Esteetön kaupunki 2012 -kilpailussa työstä, jota se on tehnyt joukkoliikenteen ja infrastruktuurin esteettömyyden parantamiseksi. Tämän jälkeen kaupunki on järjestelmällisesti kehittänyt julkista liikenneverkkoa yhä esteettömämmäksi.

Bussinkuljettajille järjestetään säännöllisesti kursseja vammaisten ja ikääntyvien tarpeiden huomioimiseksi. Kaikkien bussinkuljettajien täytyy osallistua koulutukseen, jolla lisätään tietoisuutta vammaisuudesta.

Vammaiset voivat käyttää tilattavia kuljetuspalveluja. Vuonna 2014 Ljubljanassa otettiin käyttöön erityiset tunnustekortit, joita ihmiset voivat käyttää apua tarvitessaan. Kaupungin julkinen liikenne on ilmaista vammaisille asukkaille ja heidän kanssaan matkustaville.

Vammaisten ja ikääntyneiden kuunteleminen

Kaikki kokoukset järjestetään Ljubljanassa esteettömissä tiloissa. Pormestarille voi kertoa parannusehdotuksia joka kuukausi avointen ovien päivinä.

Ikääntyvät ja vammaiset osallistuvat suoraan kaupungin päätöksentekoon pormestarin neuvoo-antavien elinten kautta. Nämä elimet antavat esteettömyyden parantamisen painopisteisiin liittyviä ohjeita sekä kaupungin viranomaisille että yksityiselle sektorille (mukaan lukien ravintolat, baarit ja hotellit).

Vammaisia ja ikääntyviä varten laaditaan ja toteutetaan järjestelmällisesti toimintasuunnitelmia, joissa on selkeät määräajat ja konkreettiset tavoitteet.

Verkkopalvelujen esteettömyys

Ljubljanan kaupungin kotisivut täyttävät esteettömyysvaatimukset ja niitä päivitetään päivittäin. Ikääntyneille ja vammaisille on tarjolla myös erikoistuneita verkkosivustoja. Yksi tällainen on kaupungin 240 julkisen rakennuksen esteettömyydestä kertova tietokanta.

Eri puolilla Ljubljanaa on E-pisteitä, joissa internetiin liitettyjä tietokoneita voi käyttää ilmaiseksi. Näitä pisteitä on lisäksi kaikkien 17 kunnallisen alueen tiloissa, joista kahdeksaan pääsee pyörätuolilla.

Vuodesta 2010 lähtien Ljubljana on tarjonnut ikääntyneille ilmaisia ATK-kursseja. Vuoteen 2014 mennessä lähes 11 000 ikääntynyttä henkilöä oli osallistunut kursseille.

Lisätietoja:

Alenka Žagar alenka.zagar@ljubljana.si

Arona, Espanja

**Erityis-
maininta** *julkisista tiloista ja palveluista*

Arona sijaitsee Teneriffan eteläosassa Kanariansaarilla. Siellä on hieman yli 86 000 pysyvää asukasta.

Arona on ollut merkittävä vammaisten turistien matkakohde 1960-luvulta lähtien. Julkisten tilojen ja palvelujen erityismaininta myönnettiin erityisesti tunnustuksena siitä työstä, jota kaupunki on tehnyt esteettömän matkailun hyväksi.

Esteettömyystavoitteet matkailua varten

Aronan sitoutuminen esteettömään matkailuun koostuu kolmesta pääkohdasta. Ensimmäisenä on kaikkien saarella matkailun ja muiden palvelujen parissa työskentelevien tietoisuuden ja ymmärryksen lisääminen. Toisena on sopivien teknisten ratkaisujen kehittäminen esteettömyysongelmiin. Kolmantena kohtana on varmistaa strateginen lähestymistapa tuleviin kehityskohteisiin – sekä sosiaalisella että poliittisella tasolla – ja estää virheiden tekeminen.

Aronan päätavoitteena on luoda kaikille kokemus esteettömästä matkailusta, edistää integroitumista ja itsenäisyyttä sekä tehdä kaikki matkailun kanssa tekemisissä olevat tietoisiksi siitä, miten ikääntyneiden ja vammaisten turistien tarpeet voidaan parhaiten ottaa huomioon.

” Playa de Las Vistas on yksi maailman parhaista esteettömistä uimarannoista. Siellä voi uida ilmaiseksi vuoden jokaisena päivänä. Uimavalvojat vievät minut vesipyörätuolilla veteen asti. Voin myös ottaa aurinkoa perheeni kanssa, koska tarjolla on suuria aurinkovarjoja ja -tuoleja.

Emily Smith (englantilainen matkailija)

Esteettömyyssuunnitelma

Monissa hotelleissa on jo vammaisille tarkoitettuja tiloja, ja näiden lisäksi vuonna 2003 kehitetyn esteettömyyssuunnitelman tarkoituksena on parantaa edelleen yhden Espanjan esteettömimmän uimarannan, Las Vistas -uimarannan esteettömyyttä.

Aloitteisiin kuuluu seitsemän kilometrin pituisen esteettömän rantapromenadin rakentaminen. Esteettömyyspalveluihin kuuluu valaiden tarkkailuretkiä ja muita näkö-, kuulo- ja liikuntavammaisille suunniteltuja aktiviteetteja.

Aronan menestys esteettömän matkailun kehittämisessä perustuu kattavaan suunnitteluun ja siihen, että vammaiset henkilöt ovat järjestelmällisesti osallistuneet painopisteiden määrittelyyn ja ratkaisuehdotusten antamiseen.

Esteetön tiedonsaanti

Aronan matkailutoimistot ovat luonnollisesti esteettömiä. Matkailijoille on tarjolla pistekirjoitus- ja kohokuviokarttoja. Lisäksi tarjolla on mukautettuja digitaalisia neuvontapisteitä ja viittomakielen tulkkausta.

Arona without Barriers (Esteetön Arona) -opas on saatavilla kolmella kielellä. Se sisältää tietoa ja mainosmateriaalia alueella tarjolla olevista esteettömistä palveluista.

Arona tarjoaa vammaisuuteen liittyvää tietoa ja koulutusta kunnan työntekijöille, yrityksille ja matkailualan ammattilaisille. Koulutuksessa käsitellään lakisääteisiä vaatimuksia ja parhaita käytäntöjä ikääntyneiden ja vammaisten tarpeiden tyydyttämiseen.

Liikkuminen kaupungissa

Vammaisia turisteja varten on tarjolla mm. 13 esteetöntä taksia, jotka on tarkoitettu ensisijaisesti vammaisia varten.

”Aronan ajanviette- ja ostosalueet on suunniteltu kaikkia varten. Myös Golden Mile nimellä tunnetun Avenue of the Americas -puistokadun varrella on kuusi liikuntarajoitteisille sopeutettua ja kaikkien turistien suosimaa ostoskeskusta: kahviloita, ravintoloita ja kauppiaa.”

Emily Smith (englantilainen matkailija)

Lisätietoja:

Noemi Díaz Delgado noemid@arona.org

Luxemburg, Luxemburg

Erityis- maininta *julkisista tiloista ja palveluista*

Luxemburgin kaupunki perustettiin vuonna 963. Sen maasto on jyrkkää ja kallioista. Lisäksi siellä on paljon kapeita katuja, joten esteettömyyden varmistaminen on todella haasteellista. Asukkaita siellä on hieman yli 105 000.

Luxemburg sai erityismaininnan julkisista tiloista ja palveluista. Tuomaristoon teki erityisen vaikutuksen Luxemburgin pyrkimykset järjestää kaikille kansalaisille esteettömät vaalit.

Luxemburgin tavoitteena on rakentaa kaupunki, jossa kaikki voivat asua mukavasti.

Integraatio ja erityistarpeet

Vammaisten ja ikääntyneiden ottaminen mukaan päätöksentekoprosessiin on Luxemburgille poliittisesti ja strategisesti ensisijaisen tärkeää.

Integraation ja erityistarpeiden osasto perustettiin vuonna 2012. Se keskittyy julkisten tilojen ja palvelujen esteettömyyden parantamiseen. Vammaisia henkilöitä on otettu mukaan kaikkiin kaupungin esteettömyyshankkeisiin osallistavan toimikunnan kautta.

Joka vuosi järjestetään useita tapahtumia, joissa korostetaan integrointitarvetta ja edistetään ihmisten tarpeiden ymmärtämistä. Näitä ovat mm. tietoisuuden lisäämisviikot, joiden aikana tuodaan esiin esteettömyysasioita keskustelujen, näyttelyjen sekä urheilu- ja taidetapahtumien avulla.

Kaupungilla on vahva toimintaperiaate palkata vammaisia ja henkilöitä, joilla on oppimisvaikeuksia. Tällä hetkellä ”erityisiä tarpeita” on hieman alle 5 prosentilla kaupungin työntekijöistä.

Luxemburgin kunta panostaa voimakkaasti tavoitteeseensa tehdä kaupungista esteetön kaikille. Tämä on mahdollista poliittisten päätösten ja osastojen välisen yhteistyön ansiosta. Osallistavan toimikunnan työryhmän jäsenenä voin osallistua aktiivisesti tähän prosessiin ja jakaa tietojani ja kokemuksiani.

Tessy Wies

Esteiden poistaminen

Kaikki uudet rakennukset rakennetaan esteettömyysvaatimusten mukaisesti, ja vanhempia rakennuksia ja tiloja parannetaan asteittain.

Työt tehdään rakennetun ympäristön esteettömyyteen keskittyvän neuvoo-antavan elimen (ADAPTH) kehittämien selkeiden määritysten mukaisesti. Rakennusvaiheessa on noudatettava ADAPTH:n ohjeita, joilla varmistetaan parhaiden esteettömyysratkaisujen käyttäminen.

Esteettömät äänestyspaikat

Yksi Luxemburgin tärkeimmistä kehityskohteista on ollut varmistaa esteetön pääsy äänestyspaikoille.

Aloitteisiin kuuluu ilmainen ”äänestysbussi”, jolla vammaisia ja ikääntyneitä kuljetetaan äänestyspaikoille, mahdollisuus äänestää istualtaan, ylimääräisiä pysäköintipaikkoja vammaisille äänestyspaikolla, luiskien asentaminen vaikeakulkuisiin äänestyspaikkoihin ja yksityiskohtainen kartta, johon on merkitty äänestyspaikkojen tarkat sijainnit ja niiden esteettömyyden taso.

Luxemburgin kaupunki vei ”esteettömän elämän” uudelle tasolle, kun se järjesti kaikille kansalaisille helppopääsyisiä äänestyspaikkoja edellisten parlamenttivaalien aikaan. Kaupungin ponnistelujen ansiosta saatoin käyttää äänestysosoikeuttani ja ilmaista itseäni vapaana kansalaisena.

Motiani Kumar

Lisätietoja:

Madeleine Kayser makayser@vdl.lu

Logroño, Espanja

Erityis- maininta

*rakennetusta ympäristöstä
ja julkisista alueista*

Logroñon kaupunki parantaa jatkuvasti esteettömyyttä jossain päin kaupunkia. Olemme jo vuosia panneet merkille, että kaupunki parantaa jatkuvasti esteettömyyttä.

Juan José Rodríguez

Logroño sijaitsee Espanjan Riojan viinialueella. Siellä on 153 000 asukasta. Logroñon historiallinen keskusta ja muinainen linnoitettu alue antavat leimansa kaupungille.

Logroño sai erityismaininnan esteettömyyshankkeistaan Rakennettu ympäristö ja julkiset alueet -kategoriassa.

Kokonaisvaltainen esteettömyyssuunnitelma

Logroño on pyrkinyt parantamaan esteettömyyttä vuodesta 1995 lähtien. Työ aloitettiin esteiden perusteellisesta analysoinnista. Sen perusteella laadittiin ensimmäinen kokonaisvaltainen esteettömyyssuunnitelma, jota nykyään päivitetään säännöllisesti.

Nykyisen suunnitelman painopisteitä ovat muiden muassa risteysten luiskat, näkövammaisten opaslaatat, kulkua haittaavien katukalusteiden siirtäminen jalkakäytävillä ja äänimerkit kaupungin kaikkien suojateiden yhteyteen.

Vuorovaikutteisen kartan avulla voi löytää esteettömät pysäköintipaikat, julkisen liikenteen pysäkit ja eri puolilla kaupunkia olevat esteettömät reitit.

Muita kunnianhimoisia tavoitteita ovat Logroñon koko julkisen liikenteen, katujen, torien ja puistojen esteettömyyden parantaminen.

Yleinen esteettömyyssohje

Yleinen kunnallinen esteettömyyssohje tulee voimaan vuonna 2015. Sillä luodaan esteettömyydelle vähimmäisvaatimukset ja asetetaan joitakin olennaisia ja pakollisia kriteerejä.

Lokakuussa 2015 perustetaan kunnallisen esteettömyystarkastajan pysyvä virka valvomaan ja edistämään kaikkia esteettömyyshankkeita eri puolilla kaupunkia.

Vammaisten ja ikääntyneiden osallistuminen

Kaiken Logroñon esteettömyyteen liittyvän työn takana on vammaisten ja ikääntyneiden vahva sitoutuminen ja aktiivinen osallistuminen toimintalinjojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Kokonaisvaltaista kaupungin esteettömyyssuunnitelmaa laativan teknisen komitean lisäksi monet muut komiteat auttavat määrittelemään ensisijaisia tavoitteita ja sopimaan strategioista.

Vuodesta 2012 lähtien kunnallinen vammaiskomitea on varmistanut, että vammaiset ja ikääntyvät ovat hyvin edustettuina kaikissa asiaankuuluvissa neuvoo-antavissa ja muissa elimissä.

Tunnetuksi tekeminen

Logroño on yksi Cities for Accessibility -verkoston perustajajäsen, ja sillä on tällä hetkellä Espanjan älykaupunkien verkoston varapuheenjohtajuus.

Se käyttää näitä ja muita yhteyksiä (esim. ystävyyskaupunkejaan Ranskassa, Saksassa, Italiassa ja Ilossa-Britanniassa) edistämään esteettömyyttä eri puolilla Eurooppaa.

Lisätietoja:

Ángel Sáinz Yangüela asainz@logro-o.org

Budapest, Unkari

Erityis- maininta *joukkoliikenteestä ja infrastruktuurista*

Budapest on Unkarin pääkaupunki, jossa on 1,7 miljoonaa asukasta. Tonava jakaa kaupungin kahteen osaan, ja puoliskoja yhdistää kahdeksan siltaa ja kaksi metrotunnelia.

Budapest sai erityismaininnan Joukkoliikenne ja infrastruktuuri -kategoriassa.

Kaupunkisuunnittelukonsepti

Budapest 2030 -kaupunkisuunnittelukonsepti määrittää kaupungin tulevaisuuden vision. Useita laajoja uudelleenrakentamisprojekteja on toteutettu vuodesta 2006 lähtien, kuten merkittäviä teiden ja julkisten alueiden laadun parannuksia.

Tässä strategiassa kiinnitetään huomiota sosiaaliseen yhdenvertaisuuteen.

Kaikkien uusien ja kunnostettavien julkisten rakennusten tulee olla esteettömiä selkeiden määräysten ja normien mukaisesti.

Esteettömien julkisten vessojen määrä on kasvussa, ja niiden sijainnit kerrotaan kaupungin verkkosivuilla.

Yhtenäinen lähestymistapa liikenteen esteettömyyteen

Budapest perusti vuonna 2010 uuden yhtenäisen liikenteen organisoinnista vastaavan viranomaisen, BKK-keskuksen. BKK hallinnoi kaupungin liikenteeseen liittyviä investointeja. Ensimmäinen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelma sisältää kunnianhimoisia tavoitteita esteettömälle liikenteelle.

Tähänastisia saavutuksia ovat mm. uuden metrolinjan täydellinen esteettömyys sekä liikkuvan kaluston että asemien osalta ja esteettömät bussit lähes kaikilla (97 %) reiteillä – viimeisten neljän vuoden aikana on hankittu yli 500 matalalattiabussia. Tosi aikaiset kuulutukset ovat käytössä lähes 300 pysäkillä.

Huononäköiselle ihmiselle, joka matkustaa joka päivä yksinään – töihin, ostoksille, urheilemaan, tapaamaan ystäviä – on Budapestissa paljon elämää helpottavia parannuksia. Näitä ovat mm. seuraavasta bussista tai raitiotievaunusta ilmoittavat kuulutukset, jotka me näkövammaiset voimme aktivoida kauko-ohjaimella. Viranomaiset ottavat vammaiset yhä enemmän huomioon ja kysyvät meidän mielipiteitämme jo uusien hankkeiden suunnitteluvaiheessa.

Kaikki johdinautot ovat esteettömiä, samoin kaksi eniten käytettyä raitiotielinjaa. Uudet esteettömät raitiotievaunut otetaan käyttöön vuonna 2015.

Esteettömiä auto- ja jokilauttapalveluja sekä tilattavia pikkubusseja on saatavilla niitä tarvitseville.

Esteettömiä asiakaspalvelupisteitä on kahdessa Budapestin tärkeimmässä liikenteen solmukohdassa.

Vammaisia henkilöitä otetaan mukaan kaikkiin näihin kehityskohteisiin suunnittelun alkuvaiheista aina toteuttamiseen asti. Ikääntyneitä ja vammaisia pyydetään antamaan myös palautetta uusista kehityskohteista ja hankkeista. Näiden tietojen avulla tehdään lisäparannuksia, ja ne vaikuttavat myös tulevaan kehitystyöhön.

” ”

Minun on pyörätuolin käyttäjänä tosi helppo käyttää metroa. En tarvitse lainkaan apua. Esteettömyys on parempi kuin koskaan aikaisemmin. Pääsen paikkoihin, jotka olivat ennen täysin saavuttamattomissa. Nyt voin hankkia elantoni aivan kuin kaikki muutkin.

Judit Szekeres

” ”

Metrolinja 4:n esteettömyyden suunnittelu on tulos monen vuoden keskusteluista, joihin minäkin sain osallistua. Matkustajana olen tyytyväinen, että maanalaisiin ja laitureille on asennettu helposti havaittavia koho-opasteita, jotka helpottavat suunnistamista ja lisäävät turvallisuutta. Laiturin reunalla oleva valonauha auttaa näkövammaisia sijoittumaan laiturille oikein, ja se näyttää myös junan saapumisen.

Erszébet Földesi

Lisätietoja:

Dr. Balázs Szeneczey szeneczeyb@budapest.hu tai international@budapest.hu

Esteetön•kaupunki 2016 -kilpailuun osallistuminen

Euroopan komissio järjestää Esteetön kaupunki -kilpailun Euroopan vammaisfoorumin kanssa. Siinä kannustetaan kaupungeja jakamaan kokemuksiaan ja parantamaan esteettömyyttä kaikkien eduksi.

Haluatko, että kaupunkisi hankkeita esitellään Esteetön kaupunki -kilpailun seuraavassa esitteessä? Haluatko kertoa kokemuksistasi ja toimistasi muille kaupungeille?

Osallistu Esteetön•kaupunki 2016 -kilpailuun!

Kuudes Esteetön kaupunki -kilpailu järjestetään keväällä 2015 (päivämäärä vahvistetaan myöhemmin).

Hakemukset tehdään täyttämällä ja toimittamalla hakemuslomake internetissä määräaikaan mennessä.

Yksityiskohtaisia tietoja on saatavilla osoitteessa <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141&langId=fi>

Esteetön kaupunki -kilpailuun osallistuminen ei tarkoita vain mahdollisuutta saada tunnustusta, vaan se on myös ainutlaatuinen tilaisuus tarkastella kaupungin nykyistä tilannetta sisäistä valvontaa varten ja mitata edistymistä.

Hakemuslomakkeen kysymysten tarkastelu on erinomainen tapa analysoida nykyisiä esteettömyyskäytäntöjä ja tunnistaa niiden vahvuudet ja heikkoudet.

Kuka voi osallistua?

Hakijan tulee olla EU:n jäsenmaan yli 50 000 asukkaan kaupungin viranomainen. Jäsenmaissa, joissa on vähemmän kuin kaksi tällaista kaupunkia, voivat kahdesta tai useammasta kaupungista koostuvat alueet osallistua yhdessä, jos niissä on yhteensä enemmän kuin 50 000 asukasta.

Sama kaupunki ei voi voittaa Esteetön kaupunki -kilpailua kahtena peräkkäisenä vuotena, joten vuoden 2015 voittaja ei voi osallistua vuonna 2016.

Kaikkia muita kaupungeja, mukaan lukien toisen ja kolmannen palkinnon voittaneita ja erityismaininnan saaneita kaupungeja, kannustetaan osallistumaan uudelleen.

Apua kilpailuun osallistumisen valmisteluun, ohjeet ja osallistumissäännöt ovat saatavilla EU:n kaikilla virallisilla kielillä Esteetön kaupunki -kilpailun verkkosivuilla: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=88&eventsId=1023&furtherEvents=yes>

Valintaprosessi

Tuomaristot ottavat huomioon seuraavilla alueilla tehdyt ja suunnitellut toimet:

- rakennettu ympäristö ja julkiset alueet
- liikenne ja siihen liittyvä infrastruktuuri
- tieto ja viestintä, mukaan lukien tieto- ja viestintäteknologiat (ICT)
- julkiset tilat ja palvelut.

Tuomaristot ottavat arvioinnissaan huomioon seuraavat **viisi kriteeriä**:

1. toimien laajuus
2. omistajuus, sitoutumisen taso
3. vaikutus
4. tulosten laatu ja kestävyys
5. vammaisten ja asiaan liittyvien kumppanien osallistuminen.

Valintaprosessi on jaettu kahteen vaiheeseen: kansallisella tasolla tapahtuva esivalinta ja Euroopan tasolla tapahtuva lopullinen valinta.

Kunakin maan kansalliset tuomaristot

valitsevat enintään kolme kaupunkia oman maansa hakijoiden joukosta Euroopan komission määrittämien arviointiperusteiden mukaan.

Nämä kansalliset ehdokkaat jatkavat kilpailun seuraavaan vaiheeseen **eurooppalaisen tuomariston arvioitaviksi**.

Esteetön kaupunki 2016 -kilpailun voittaja julkistetaan 3. joulukuuta 2015. Palkintoseremonia järjestetään Euroopan vammaisten päivän vuotuisen konferenssin yhteydessä Brysselissä.

Esteetön kaupunki -kilpailun sihteeristö

Esteetön kaupunki -kilpailun sihteeristö voi auttaa valmisteluissa. Jos tarvitset lisätietoja, ota yhteyttä sihteeristöön: secretariat@accesscityaward.eu

Kolme palkintoa
Esteetön•kaupunki 2015 -kilpailu

MISTÄ EU:N JULKAISUJA SAA

Maksuttomat julkaisut:

- yksi kappale:
EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>)
- enemmän kuin yksi kappale tai julisteet/kartat:
Euroopan unionin edustustoista (http://ec.europa.eu/represent_fi.htm),
muissa kuin EU-maissa sijaitsevista lähetystöistä (http://eeas.europa.eu/delegations/index_fi.htm),
ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun (http://europa.eu/europedirect/index_fi.htm) tai
soittamalla 00 800 6 7 8 9 10 11 (maksuton numero koko EU:n alueella) (*).

(* Saat pyytämäsi tiedot maksutta. Myös useimmat puhelut ovat maksuttomia, joskin jotkin operaattorit, puhelinkioskit tai hotellit voivat periä puheluista maksun.

Maksulliset julkaisut:

- EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>).

